

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ja lähtudes Piibenõmme OÜ (registrikood 10799621) esitatud taotlusest otsustan:

1.1. muuta Piibenõmme OÜ (registrikood 10799621) Risti-Muru liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaluba nr L.MK/321097 kehtivusega kuni 15.11.2026 alljärgnevaks:

1.1.1. maavara kaevandamine.

1.2. seada keskkonnaloale kõrvaltingimused / nõuded lähtuvalt käesoleva korralduse alapeatükis 3.4. „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust.

1.3. jätta algatamata keskkonnamõju hindamine keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise taotluse menetluse raames.

1.4. avalikustada keskkonnaloa andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr L.MK/321097 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS aadressil: <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Piibenõmme OÜ (registrikood 10799621; aadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Roheline aas 22-2, 10150) esitas 05.08.2022 Keskkonnaametile Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi keskkonnaluba) nr L.MK/321097 muutmise (laiendamise) taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.07.2022 numbriga DM-120643-1).

Piibenõmme OÜ taotles maapõueseaduse § 68 lg 1 alusel ja tingimustel olemasoleva mäeeraldise laiendamist. Keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmistaotlusega soovitakse liita olemasoleva mäeeraldisega lõunapoolne teenindusmaa riba, kus asuvad veepealne aktiivne tarbevaru plokk 6 ja veealune aktiivne tarbevaru plokk 7. Laienemise vajadus tuleneb sellest, et algselt eraldati see 0,57 ha riba Piibenõmme kinnistut läbiva ja avalikus kasutuses oleva Piibenõmme tee ümbertõstmise jaoks, kuid 2022. a teostatud geoloogilise uuringuga Risti-Muru II uuringuruumis moodustati vahetult Risti-Muru liivakarjääri lõunapiirile Piibenõmme tee ümbertõstmiseks uus ala (passiivse varu plokid 15, 16 ja 17). Taotletav mäeeraldis hõlmab

Risti-Muru liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0575) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 4, 5, 6 ja 7 plokkide ning kehtiva loaga mäeeraldist Risti-Muru liivakarjäär.

Risti-Muru liivakarjäär (olemasolev karjäär koos laiendatava alaga) asub Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas Piirsalu külas eraomandis oleval Piibenõmme kinnistul (katastritunnus: 68001:003:0390).

Taotletava mäeeraldisel pindalal on 17,25 ha ja selle teenindusmaa tegelik pindala on 31,49 ha. Sellest moodustab olemasoleva mäeeraldisel pindalal 16,68 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindalal on 31,46 ha

Mäeeraldisel teenindusmaa kattub pindalaliselt täielikult olemasoleva Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaaga, teenindusmaa piiri on korrigeeritud katastripiiri järgi.

Taotletava mäeeraldisega hõlmatavate plokkide varukogused on maavarade registris (seisuga 30.06.2023) ja keskkonnaloa taotluse vormil (seisuga 31.03.2022) järgmised:

4 plokk (ehitusliiv) –164,1 tuh m³,

5 plokk (ehitusliiv) –325,8 tuh m³,

6 plokk (ehitusliiv) –11 tuh m³,

7 plokk (ehitusliiv) –17 tuh m³.

Seisuga 30.06.2023 on olemasoleva Risti-Muru liivakarjääri (loa nr L.MK/321097) jääkvaru plokkide kaupa järgmine:

4 plokk (ehitusliiv) –163,05 tuh m³.

5 plokk (ehitusliiv) –325,8 tuh m³.

Seisuga 31.03.2022 on laiendatava osa jääkvaru, plokkide kaupa järgmine:

6 plokk (ehitusliiv) –11 tuh m³.

7 plokk (ehitusliiv) –17 tuh m³.

Taotletav ala korrastatakse peale maavara varu ammendumist veekoguks (olemasolev mäeeraldis) ja metsamaaks (laiendatav ala).

Kogu taotletava Risti-Muru liivakarjääri täiteliiva kaevandatava varu (ehitusliiva) kogus on 485.80 tuh m³.

Keskkonnaloa taotlusele andis 13.09.2022 kirjaga nr 9-3/22/11752-6 (registreeritud KOTKAS 13.09.2022 numbriga DM-120643-6) vastavalt maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 49 lg 2 arvamuse maavarade registri vastutav töötleja, Maa-amet.

Taotletava mäeeraldisel ja selle teenindusmaad läbib maaparandussüsteemi eesvool, mille kood

maaparandussüsteemide registris on 41102100100600011M (valgala kuni 10 km²) ja selle kaitsevöönd.

Avalikus kasutuses kohalik Piibenõmme tee nr 6800064 jääb teenindusmaa lääneservast ~11 m kaugusele ja idaservast ~26 m kaugusele.

2.1. Menetluskäik

Kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 48 ning § 49 tegi Keskkonnaamet 23.09.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (edaspidi AT) avalikkusele teatavaks Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse algatamise.

Keskkonnaloa taotluse kohta seisukohti ega ettepanekuid ei laekunud.

Keskkonnaamet teavitas Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisele keskkonnaloa muutmise taotluse alusel menetluse algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) § 46 lg 1 p 1 ja 2 nimetatud isikuid ning taotlejat Piibenõmme OÜ 23.09.2022 kirjaga nr DM-120643-8. Põllumajandus-ja Toiduameti palus 30.09.2022 kirjaga nr nr 6.2-2/41844 kooskõlastamiseks saata keskkonnaloa eelnõu (registreeritud KOTKAS 30.09.2022 numbriga DM-120643-9).

Keskkonnaamet palus 23.09.2022 kirjaga nr DM-120643-7 kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksuselt, Lääne-Nigula Vallavalitsuselt keskkonnaloa muutmise taotluse kohta arvamust (MaaPS § 49 lg 6 alusel).

Lääne-Nigula Vallavolikogu andis 17.11.2022 otsusega nr 1-3/22-46 nõusoleku Piibenõmme OÜ maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise taotlusele.

2.2. Menetlusosaliste ärakuulamine

Kooskõlas MaaPS § 1 lg 3 ja 4, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet xx.xx.2023 elektroonilises väljaandes Ametlikud Teadaanded (edaspidi AT) avalikkusele teatavaks keskkonnaloa andmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lg 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul laekus/ei laekunud.

KeÜS § 47 lg 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lg 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lg-s 2 ja 21 sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lg 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

HMS § 49 lg 1 tulenevalt on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnaamet küsis Piibenõmme OÜ-lt, Lääne-Nigula Vallavalitsuselt ja teistelt asjaomastelt asutustelt ning isikutelt keskkonnaloa otsuse eelnõu kohta arvamusi ja ettepanekuid xx.xx.2023 kirjaga nr DM-120643-xx.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul laekus/ei laekunud.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

Vastavalt MaaPS § 48 on kaevandamiseks keskkonnaloa andjaks Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaameti pädevuses otsustada keskkonnaloa L.MK/321097 muutmise üle. Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le. Sellest tulenevalt kontrollis Keskkonnaamet Risti-Muru liivakarjääris keskkonnaloa muutmiseks esitatud taotlusmaterjalide vastavust atmosfääriõhu kaitse seaduses, veeseaduses, jäätmeseaduses (edaspidi JäätS) ja keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning pidas andmeid piisavaks keskkonnaloa menetlemiseks.

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse HMS-i avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS-i erisusi. Seega vaatab Keskkonnaamet Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel keskkonnaloa muutmiseks esitatud taotluse läbi avatud menetluses vastavalt HMS-i peatükis 3 sätestatule arvestades seejuures MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 1 lg 4 kohaselt kohaldatakse KeÜS-i 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi. Seega võetakse käesoleva haldusmenetluse läbiviimisel aluseks KeÜS 5. peatükk, arvestades MaaPS erisusi.

Tulenevalt eelnevast jättis Keskkonnaamet KeÜS § 47 alusel keskkonnaloa andmise korralduse eelnõu avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

MaaPS § 50 lg 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal ning mis ei ole

jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses.

Risti-Muru liivakarjääris võib lähtudes JääTS § 71 lg 1 kaevandamisjäätmena käsitleda maavaral lasuvat katendit (sh muld), mis kooriti enne kaevandamise alustamist ja ei ole nii öelda taotletud (oodatud) lõpp-produkt. Katend ja muld on ladustatud mäeeraldise teenindusmaale vallidesse ja seda kasutatakse karjääri korrastamisel. Kaevandamise käigus tootmisjäätmeid ei teki. PIIBENÕMME OÜ kinnitab taotluse seletuskirjas, et JääTS mõistes Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldise piires püsi- ega kaevandamisjäätmeid ei teki ning tegemist ei ole jäätmehoidlaga. Eelnevast tulenevalt ei ole kaevandamisjäätmekava koostamine vajalik.

Keskkonnaloa andmise menetluse käigus on keskkonnaloa andjal kohustus menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada, kas konkreetse keskkonnaloa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud kaevandamiseks antava keskkonnaloa andmisest keeldumise aluseid. Keskkonnaloa andmisest keeldumise alused selgitab välja keskkonnaloa andja. MaaPS § 48 alusel on kaevandamiseks antava keskkonnaloa andjaks Keskkonnaamet. Sellest tulenevalt kaalus Keskkonnaamet Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel keskkonnaloa muutmise menetluse läbiviimisel laekunud ettepanekute jm dokumentatsiooni põhjal, kas on MaaPS § 55 on alust keelduda keskkonnaloa andmisest (vt punkt 3.3).

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnaamet jättis Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse nr M-120643 käigus, 28.07.2023 korraldusega nr DM-120643-17 „Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine” (edaspidi KMH eelhinnang), algatamata keskkonnamõju hindamise.

Korralduse nr DM-120643-17 järeldus on, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju, mistõttu Keskkonnaamet ei algata Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamise loa taotlusele keskkonnamõju hindamist.

3.3. Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

Keskkonnaameti kui keskkonnaloa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on keskkonnaloa andmise üle otsustamisel määrav tähtsus. Haldusmenetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse keskkonnaloa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud kaevandamiseks antava keskkonnaloa andmisest keeldumise aluseid. Keskkonnaluba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud põhjust.

MaaPS § 55 lg 2 p 1-9 ja lg 3 p 2-3 toodud asjaolusid Risti-Muru liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lg 2 p 10 sätestab, et loa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu

riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 55 lg 2 p 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Keskkonnaamet palus 23.09.2022 kirjaga nr DM-120643-7 arvamust kohaliku omavalitsuse üksuselt, Lääne-Nigula Vallavalitsuselt. Lääne-Nigula Vallavolikogu andis 17.11.2022 otsusega nr nr 1-3/22-46 keskkonnaloa nr L.MK/321097 muutmise taotlusele nõusoleku.

MaaPS § 55 lg 2 p 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti poolt 28.07.2023 korraldusega nr DM-120643-17 antud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning PIIBENÕMME OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 16.08.2023).

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 2 p 5 ja § 56 lg 1 p 9 alusel märgitakse keskkonnaloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloale vastavalt asjakohasusele.

Keskkonnaamet märgib, et Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse raames ei ole kohustust läbi viia ka KMH kuna mäeeraldisel läbiviidav tegevus ei liigitu KeHJS mõistes olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka (KeHJS § 6 lg 1 p 28). Kuigi KMH läbiviimine ei ole kohustuslik, paneb KeHJS loa andjale ehk Keskkonnaametile kohustuse anda eelhinnang selle kohta, millised keskkonnahäiringud võivad taotletava tegevusega kaasneda ning millised on võimalikud leevendusmeetmed. Keskkonnaamet poolt 28.07.2023 korraldusega nr DM-120643-17 kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist

keskkonnamõju, mistõttu ei ole Risti-Muru liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele KMH algamine põhjendatud.

Kehtivale keskkonnaloale on seatud järgmised kõrvaltingimused:

1. Vastavalt Piibenõmme liivakarjääri tee projektile tagada mäeeraldisest ümbersõit.
2. Kooritav kasvukiht ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaale kuni 3 meetri kõrgustes aunades.
3. Mulla võõrandamine on lubatud pärast Keskkonnaameti poolt nõusoleku andmist kaevandamisega rikutud maa-ala korrastamisprojekti rakendamiseks.
4. Kaevandatud maa-ala korrastamine on lubatud pärast vastava projekti heakskiitmist Keskkonnaameti poolt.
5. Tingimused kaevandatud maa-ala korrastamisprojekti koostamiseks väljastab Keskkonnaamet loa omaniku taotluse alusel.
6. Kaevandatud maavara väljaveo korraldamisel arvestada Teeseaduses kehtestatud tingimusi erateedel liiklemiseks ja kohaliku omavalitsuse korraldustest tulenevaid piiranguid teede kasutamiseks.

KMH eelhinnangus tehti ettepanek, kavandatava tegevuse võimaliku ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks, anda keskkonnaloale järgmised kõrvaltingimused:

1. Kaevandamistegevused on keelatud 01. märtsist kuni 15. maini, et ei häiritaks metsise mängu.
2. katendivallid tuleb ladustada vähemalt 3 meetri kõrgustes aunades mäeeraldisel teenindusmaale vahetult mäeeraldisel põhjapoolsele piirile.

Võttes aluseks kehtival keskkonnaloal olevad kõrvaltingimused ja KMH eelhinnangus tehtud ettepanekud, kantakse muudetud keskkonnaloale kõrvaltingimused järgmises sõnastuses (sõnastust võib olla kaasajastatud, et muuta kõrvaltingimused selgemaks, üheselt mõistetavamaks ja paremini kontrollitavaks):

1. Vastavalt Piibenõmme liivakarjääri tee projektile tagada mäeeraldisest ümbersõit.
2. Kooritav kasvukiht ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaale kuni 3 meetri kõrgustes aunades.
3. Mulla võõrandamine on lubatud pärast Keskkonnaameti poolt nõusoleku andmist kaevandamisega rikutud maa-ala korrastamisprojekti rakendamiseks.
4. Kaevandatud maa-ala korrastamine on lubatud pärast vastava projekti heakskiitmist Keskkonnaameti poolt.
5. Tingimused kaevandatud maa-ala korrastamisprojekti koostamiseks väljastab Keskkonnaamet loa omaniku taotluse alusel.
6. Kaevandatud maavara väljaveo korraldamisel arvestada ehitusseadustikus ja asjaõigusseaduses sätestatud tingimusi ja kohaliku omavalitsuse korraldustest tulenevaid tee kasutamise piiranguid.
7. Kaevandamistegevused on keelatud 01. märtsist kuni 15. maini, et ei häiritaks metsise mängu.
8. Katendivallid tuleb ladustada vähemalt 3 meetri kõrgustes aunades mäeeraldisel teenindusmaale vahetult mäeeraldisel põhjapoolsele piirile.

Keskkonnaloa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, jäätmeseadus, looduskaitse seadus jt) sätestatud nõuded.

Toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitse seadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloo täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Loa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseluba/loa-omajameelepea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839
Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee